

Katedra právních dějin Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

Posudek vedoucího bakalářské práce

studenta Tomáše Srbeného

Postavení ženy v římském právu

Student se ve své bakalářské práci věnuje postavení ženy v římském právu. Práce je rozdělena do čtyř kapitol. Nejprve je pojednáno o způsobilosti ženy k právům a povinnostem. Student začíná tuto kapitolu tvrzením, že v římském právu měly ženy nejméně příznivé postavení ze všech starověkých národů. Takto jednoznačné a zdaleka ne jisté tvrzení by ovšem mělo být detailněji doloženo, což v práci postrádám. Následující srovnání s etruskou společností není dostatečné k tomu, aby předcházející tvrzení bylo dokázáno.

Následuje stručný výklad, zaměřený na *status libertatis*, *status civitatis* a *status familie*, v posledním odstavci je zde připojen dovětek o právním postavení žen, omezených dle studenta v rámci soukromého práva a ignorovaných v rámci práva veřejného.

V části práce, pojednávající o způsobilosti k právnímu jednání, kde na str. 12 jsou dva latinské výrazy napsány chybně, je pojednáno mimo jiné o poručenství nad ženami. U deliktů způsobilosti hrálo důležitou roli to, zda žena byla v právním postavení *sui iuris* nebo *alieni iuris*, píše student. To se ovšem netýkalo pouze žen, což již v práci uvedeno není. Na str. 14 se opakuje chyba v latinském výrazu (*sui iuris*).

Následuje část, věnovaná postavení žen v rodinném římském právu, v agnátské a kognátské rodině a v manželství. V souvislosti s uzavřením manželství *sine manu* a s rozvodem se naskýtala větší možnost zdůraznit konkrétní rozdíly mezi přístupem římského práva k ženě a k muži, což však student naplno nevyužil. V rámci ústní obhajoby bakalářské práce může být případně na toto téma dotázán. V souvislosti s konkubinátem mohlo být rovněž podrobněji pojednáno a některých dalších právních situacích, které bránily uzavření řádného manželství, avšak život v konkubinátu dovoľovaly.

Práce pokračuje pojednáním a právním postavení ženy v náboženství (vestálky) a v dědickém římském právu. Na str. 31 je opět chyba ve jménu císaře, správně má být Valentinián. Závěrečnou část tvoří komparace s platným českým právem.

V práci se vyskytují některé nepřesnosti, které bude možné uvést na pravou míru při obhajobě práce. Vzhledem k omezenému rozsahu bakalářské práce nebylo možné pojednat některá témata tak podrobně, jak by si zasloužovala, nicméně právě limitovaný rozsah práce by měl vést studenta k tomu, aby se soustředil pouze na ty aspekty, které se v římském právu vztahují výhradně k zadanému tématu. Práci by rovněž bezpochyby oživilo připomenutí

některých konkrétních žen, které v římské společnosti a nepřímo i v právním životě sehrály důležitou roli, o nichž se píše v literárních pramenech k římskému právu (stručně je o některých z nich pojednáno kupříkladu na internetu v článku „Ženy antického Říma, jež měly velkou politickou moc“).

V rámci systému Kontroly plagiátorství kvalifikačních prací se zjistila vysoká míra podobnosti, což je zapříčiněno částečně důsledkem přímých citací a omezených pramenů v českém jazyce, se kterými student pracoval. Není však pochyb o tom, že student vypracoval svou práci samostatně, může být proto připuštěn k její obhajobě.

V Plzni dne 14. ledna 2023

doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.